



Az örökzöld epikus saga
csodálatos befejezése.

Anyári kert



fine
selection

PAULLINA SIMONS

PAULLINA SIMONS

A nyári kert



Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2023

ELSŐ KÖNYV



A CSILLAGFÜRT ÉS LÓTUSZ FÖLDJE

*Lótusz virít a meddő szirt alatt,
lótusszal ékes a kanyar patak...
Esküdjünk egy esküt és azt őrizzük biven:
itt pihenni messze lótusz-völgynek öbliben,
mint egy isten, nem törődve földivel, pihen.*
– Lord Alfred Tennyson: *A lótusz-evők*² –

² Babits Mihály fordítása.

ELSŐ FEJEZET



1946, Deer Isle

A kitinpáncél

Kitinpáncél (főnév). Egy vastag, kemény burok vagy pajzs, melynek anyaga méz vagy kitin, és ami befedi egy állat, például egy homár testének egy részét.

E GYSZER VOLT, HOL NEM VOLT, valahol Stoningtonban, Maine államban, naplemente előtt, egy valódi háború végén és egy hidegháború kezdetén, egy fehér ruhás, fiatal nő, aki egy padon ült, a kikötőben, és fagylatozott. Nyugodtnak tűnt, de a keze remegett.

Mellette egy kisfiú, aki szintén fagylatot nyalogatott, az övé csokoládézű volt. Vidáman beszélgettek, és a fagylat gyorsabban olvadt, mint ahogy az anya el tudta volna fogyasztani. A kisfiú hallgatta, ahogy anyukája a *Ragyogj, ragyogj, csillagom* című orosz dalt énekeli. A nő próbálta megtanítani neki a dalt, a kisfiú pedig játékból összekeverte a versszakokat. Várták, hogy kikössenek a homárhálászahajók. A nő általában hamarabb meghallotta a perlekedő sirályokat, mintsem magukat a hajókat megláthatta volna.

Alig érezhető szellő lengedezett, és a nő nyarat idéző hajának néhány tincset meg-megmozdította. Pár fürt kiszabadult hosszú és vaskos hajfonatából, és a vállára hullott. A nő szőke volt, szeplős és világos bőrű, ami már-már áttetszett, hasonlóan világos, zöld szemmel. A napbarnított kisfiú fekete hajú volt, és sötét szemű, hurkás kisfiúlábakkal.

Úgy tűnt, mintha ráérvősen üldögnének, de a nő valójában csak magára erőltette a nyugalmat. Feszült figyelemmel kutatót hajók után a kék horizonton. A kisfiúra nézett, aztán a fagylaltra, az öböl vizét azonban úgy nézte, mintha undorodna tőle.

Tatjana szeretné magába szívni ezt a pillanatot, mert hinni akarja, hogy nincs tegnap, csak ez a pillanat létezik, ott és akkor, Deer Isle-on. A hosszúsúkás, lankás, öbölbe benyúló szigetek egyikén, Maine középső részének partjai mentén, amit csak egy kompjárat és egy háromszáz méter hosszú híd köt össze a szárazfölddel. Ezen a hosszú függőhídon át érkeztek ők is ide, a használt Schult Nomad Deluxe típusú lakóautójukkal. A Penobscot-öblön és az Atlanti-óceánon át délre tartva jöttek ide, a világ végére, Stonington-ba, egy fehérre festett házakkal teli kisvárosba, ami a tölgyesekkel borított Deer Isle lábánál fekszik, egy öböl partján. Tatjana szerint – aki minden erejével igyekezett a pillanatnak élni – semmi nem tudja felülmúlni ezeknek a fehérre meszelt házaknak a szépségét és a belőlük áradó nyugalmat. A házakét, amiket a hullámzó öböl vizére néző keskeny földutak mentén, aombok lankáiba belesimítva húztak fel. Az öblöt naphosszat képes volt elnézgetni. Ez maga volt a béke. Ez volt a jelen. Mintha ezen kívül más nem is létezett volna.

Időnként azonban, egy-egy szívdobbanásnyi időre, mint ahogy a sirályok buknak alá, majd suhannak tova, valami megzavarja a békét, még itt, Deer Isle-on is.

Aznap délután, amikor Tatjana és Anthony kiléptek a házból, ahol megszálltak, amikor a Penobscot-öbölbe érkeztek, a szomszédból kiszűrődő hangos szóváltásra lettek figyelmesek.

Két nő, egy asszony és a lánya lakott mellettük. Az anya negyven, a lánya húszéves volt.

– Már megint veszekednek – jegyezte meg Anthony. – Te és apa sosem veszekedtek.

Veszekedés!

Bárcsak veszekednének!

Alexander egy árnyalatnyit sem emelte meg a hangját, amikor vele beszélt. Ha egyáltalán szólt hozzá, azt mindig azon a mély hangján tette, mintha csak a barátságos és kedves dr. Edward Ludlow-t akarta volna utánozni, aki szerelmes volt Tatjánába, amikor még New Yorkban élt. A megbízható, stabil Edward, az orvosok mintaképe. Alexander maga is megpróbált civilizált hangot megütni.

A veszekedéshez az kell, hogy aktívan részt vegyünk a másik életében. A szomszéd házban anya és lánya gyakorta üvöltöztek egymással, valami oknál fogva különösen ilyentájt, délután, nyitott ablaknál. A jó hír: az asszony férje és a lány apja, az egykori ezredes nemrég tért vissza a háborúból. A rossz hír: az asszony férje és a lány apja, az egykori ezredes nemrég tért vissza a háborúból. Azóta várták, hogy megjöjjön, mióta 1942-ben elutazott Angliába, és most visszatért.

Ő sem veszekedett senkivel. Ahogy Anthony és Tatjana kiértek az útra, meglátták a férfit a házuk előtt, a gondozatlan kertben leparkolt tolószékében ülni. Úgy ült ott a maine-i napsütésben, mint egy bokor, miközben a felesége és a lánya odabent üvöltöztek. Tatjana és Anthony lelassítottak, amikor odaértek a ház elé.

– Anya, mi baja a bácsinak? – kérdezte Anthony suttogva.

– Megsérült a háborúban.

A férfinak nem volt se keze, se lába, testéből csupán a feje és a csontok maradtak a végtagjai helyén.

– Tud beszélni?

Megálltak a kapu előtt.

A férfi ekkor váratlanul, hangosan és jól érthetően megszólalt, egy olyan ember hangján, aki megszokta, hogy parancsokat osztogat.

– Tud, csak nem akar!

Anthony és Tatjana megálltak a kapuban, pár pillanatig figyelték a férfit, aztán Tatjana kinyitotta a kertkaput, és beléptek az udvarra. A férfi a bal oldalára dőlt, mint egy féloldalasan rakott zsák. Karjának gömbölyű csontjai a nem létező könyöke felé mutattak. A két lábát többől amputálták.

– Hadd segítsek! – szólta Tatjana, azzal felegyenesítette a férfit, és megigazította a párnákat, amikkel oldalról volt kitámasztva. – Így jobb?

– Eh! – vetette oda a férfi. – Teljesen mindegy. – Apró, kék szemével Tatjana pillantását kereste. – Viszont tudja, mi esne jól?

– Na, mi?

– Egy cigaretta. Nem tudok már rágyújtani, amint látja, nem tudom a számhoz tartani. Ezek meg... – biccentett fejével hátrafelé – hamarabb esik piros hó, mint hogy adnának nekem egy cigit.

Tatjana bólintott.

– Ebben tudok segíteni. Máris visszajövök.

A férfi elfordította a fejét, és az öböl felé pillantott.

– Dehogyan jön!

– De igen. Anthony – szólta oda a fiának –, gyere, ülj ennek a kedves bácsinak az ölébe, amíg anya vissza nem jön. Egy perc és itt leszek.

Anthony örömmel engedelmeskedett. Tatjana felemelte a kisfiút, és a rokkant férfi ölébe ültette.

– Kapaszkodj a nyakába.

Miután Tatjana elszaladt cigarettáért, Anthony azt kérdezte a férfitől:

– Mi a neved?

– Nicholas Moore ezredes – válaszolta a férfi. – De hívj csak Nicknek.

– Voltál a háborúban?

– Igen, voltam.

- Az én apukám is – válaszolta Anthony.
- Hát igen – sóhajtott a férfi. – És vissza is jött?
- Igen.

Tatjana ekkor ért vissza. Rágyújtott egy cigarettára, és Nick szájához tartotta, aki erőseket, mélyeket szippantott, mintha nem is csak a tüdejébe, de egészen a csontjaiba akarta volna beszívni a füstöt. Anthony az ölében ülve figyelte az arcát, amint megkönnyebbülten szívta be és elégedetlenül fújta ki a füstöt, mintha nem akart volna megszabadulni a nikotintól. Az ezredes két cigarettát szívott el egymás után, Tatjana segítségével, aki odahajolt hozzá, és a szájához tartotta azokat.

- Az én apukám őrnagy volt, de most már rákhalász.
- Százados volt, kisfiam – javította ki Tatjana. – Százados.
- Apukám őrnagy volt, és százados – jelentette ki Anthony. – Megyünk, veszünk fagyit, amíg várjuk, hogy apukám visszajöjjön hozzánk a tengerről. Te is kérsz fagyit?

– Nem – felelte Nick, s kicsit biccentve Anthony fekete hajába hajtotta a fejét. – De azt elmondhatom, hogy az elmúlt negyedórán éreztem magam a legjobban az utóbbi másfél évben.

Abban a pillanatban a férfi felesége rohant ki a házból.

- Mit művel a férjemmel?! – rikácsolta a nő. Tatjana felvette Anthonyt a férfi öléből.
- Holnap visszajövök! – mondta még sietve.
- Úgyse jön – mondta Nick, Tatjana után meredve.
- Most már a padon ültek, és fagyilaltot nyalogattak.
- Nem sokkal később a távolban sirályok rikoltoztak.
- Ott van apa! – lehelte Tatjana.

A hajó egy hatméteres, vitorlás homárhalászhajó volt, pedig a legtöbb hajó már benzinmotoros volt. A hajó Jimmy Schusteré volt, aki az apjától örökölte azt. Jimmy szerette a hajót, mert egyedül is ki tudott vele hajózni homárt fogni. Egyszeres munka, ahogy ő fogalmazott. Aztán egy napon a karja beleakadt a csörlőbe, rátekeredett a kötél, amivel a nehéz homárcsapdákat húzta fel a víz alól. Csuklóból le kellett vágnia a saját kezét, hogy kiszabadítsa magát, amivel megmentette az életét – és elkerülte, hogy besorozák és harcolnia kelljen a háborúban –, így azonban matrózokra volt szüksége a nehezebb feladatok elvégzéséhez, mely tény nem nélkülözte az iróniát. A baj csak az volt, hogy az elmúlt négy évben minden matróz elment Hürtgen Forestbe és Iwo Jimába.

Tíz napja Jimmy szerzett magának egy segédet a hajóra. Ma Jimmy a kapitányi fülkéből irányította, a magas, szótlan matróz pedig narancssárga kezelsábasban és hosszú szárú fekete csizmában szálfaegyenesen állt és feszülten figyelt, le sem vette szemét a partról.

Tatjana fehér pamutruhájában felállt a padról, és amikor a hajó elég közel ért a parthoz, bár még mindig a szomszédos öbölben volt, egész karjával, széles mozdulattal integetett neki. Alexander, itt vagyok, itt vagyok! – üzent a karjával.

Lehorgonyoztak a vevők mólójánál, és kinyitották a tartályokat, hogy kiengedjék az aznapi fogást. A magas férfi leugrott a hajóról, szólt, hogy egy perc és visszatér, hogy lerakodjon és feltakarítsa a fedélzetet, majd gyorsan leöblítette a kezét a parton egy csap alatt, és az öbölből felment az emelkedőn, melynek végén a nő ült a kisfiúval.

A kisfiú odaszaladt hozzá.

– Szia! – mondta a férfinak, aztán csak állt szégyenlősen.

– Szia, kisöreg! – A férfi nem tudta összeborzolni Anthony haját, mert még mindig piszkos volt a keze.

Vízhatlan narancs overallja alatt sötétzöld katonai gyakorlóruhát és zöld, hosszú ujjú inget viselt. Izzadt volt, halszagú, és kiült rajta a tengeri só. Fekete haja katonásan rövid kefefrizurára volt vágva, beesett, csontos arcán izzadság csillogott és borosta sötétlett.

Odalépett a hófehérbe öltözött nőhöz, aki újra a padon ült, és aki ráemelte a tekintetét, és csak emelte és emelte, mert olyan magas volt a férfi.

– Szia! – köszöntötte a nő. Jobban mondva lehelte. Abbahagyta a fagyalt nyalogatását.

– Szia! – viszonzta a köszönést a férfi, de nem ért hozzá a nőhöz. – Elolvad a fagyid!

– Jaj, igen, tudom. – A nő körbenyalta a tölcsért, hátha sikerül gátat vetnie a szivárgásnak, de hiába. A vaníliafagyalt sűrített tejjé vált, és csöpögni kezdett. A férfi nem vette le a szemét a nőről. – Mindig elkezd csöpögni, mielőtt meg bírnám enni – szabadkozik. – Kéred a végét?

– Nem, köszönöm. – A nő még bekapott gyorsan néhány nagy falatot a fagyaltból, aztán a szemébe dobta a tölcsért. A férfi a nő szájára mutatott.

A nő megnyalta a száját, hogy eltüntesse a maradék fehér krémet.

– Most jobb? – kérdezte, de a férfi nem válaszolt.

– Ma is homárt vacsorázunk?

– Hát persze – felelte a nő. – Amit csak szeretnél!

– Még vissza kell mennem, mert még nem végeztünk.

– Hogyne, menj csak! Lemenjünk a kikötőbe, hogy ott várjunk rád?

– Segíteni akarok! – jelentette ki Anthony.

Tatjana hevesen megrázta a fejét. Ha a kisfiú felmegy a hajóra, sosem fogja tudni lemosni a halszagot a fiúról.

– Olyan szép tiszta vagy – mondta Alexander. – Inkább maradj itt az anyukáddal! Nemsokára végzek én is.

– De én segíteni akarok!

– Ha így állunk, akkor gyere, hátha találunk neked is valami munkát.

– Csak a halakat ne fogdossa össze! – mormogta Tatjana.

A nő nem értékelte túl nagyra Alexander homárhálás munkáját. A férfi mindig büzlött a halszagtól, amikor visszatértek a tengerről. Minden halszagú lett, amihez hozzáért. Néhány napja, amikor a nő nagyon finoman, szinte játékosan zsörtölődött emiatt, Alexander válaszul, minden játékoságot nélkülözve így felelt:

– Lazarevóban bezzeg sosem panaszkodtál, hogy halszagú vagyok! – Tatjánán bizonyára látszott, mennyire elszontyolodott Alexander megjegyzésére, mert a férfi így folytatta: – Stoningtonban nem lehet más, férfinak való munkát találni. Ha azt akarod, hogy másmilyen szagom legyen, akkor más-hová kell költöznünk.

Tatjana nem akart elköltözni innen. Még csak most jöttek ide.

– Ami a másik dologot illeti... – folytatta –, nem hozom fel újra.

Azt jól teszi, ha nem hozza fel Lazarevót, azt a másik, végtelenbe vesző pillanatot, amit a tengernél töltöttek. De az még akkor volt, egykori véráz-tatta hazájukban. Elvégre Stonington – az enyhe nappalokkal és hűvös éjszakákkal és a messze nyúló, nyugodt, sós vizekkel, ameddig csak a szem el-lát, a makrélaszínű éggel és az öböl tükörsíma vizében tükröződő bíborszí-nű csillagfürtökkel és a fehér hajókkal – többet nyújtott, mint amire valaha is vágytak. Több volt, mint amiről valaha is álmodtak.

Jimmy az ép kezével odaintett Alexandernek.

– Na és hogy ment ma a halászat? – kérdezte Tatjana, aki igyekezett be-szélgetést kezdeményezni Alexanderrel, miközben a kikötő felé gyalogoltak. Alexander a nagy, nehéz gumicsizmáját viselte. Tatjana lehetetlenül kicsi-nek érezte magát Alexander zavarba ejtő jelenlétében, ahogy ott sétált mel-lette. – Sokat fogtatok?

– Mondhatjuk – felelte a férfi. – A legtöbb homár méreten aluli volt, túl rövid, úgyhogy vissza kellett engednünk őket. Meg volt egy csomó ikrás nőstény is, azokat se foghattuk ki.

– Nem szereted az ikrás nőstényeket? – kérdezte Tatjana, s közelebb lé-pett és felnézett Alexanderre. A férfi pislantott egyet, és arrébb húzódott.

– De, azok is jók, csak vissza kell őket dobni, hogy kikelthessék az ikrá-ikat. Ne gyere túl közel hozzám, mert összepiszkollak! Anthony, még nem számoltuk meg a homárokat. Segítesz megszámolni őket?

Jimmy kedvelte Anthonyt.

– Kispajtás! Gyere ide, nézd, mennyi homárt fogott ma az apád! Szerin-tem fogtunk vagy százat, apádnak eddig ez a legsikeresebb napja!

Tatjana kérdően Alexanderre emelte a tekintetét. A férfi megvonta a vállát.

– Ha kifogunk tizenkét homárt egy csapdában, amiből tízet vissza kell dobnunk, akkor én az ilyen napot nem nevezem sikeresnek.

– Két rendes méretű homár egy csapdában az nagyon jó, Alexander! – szolt Jimmy. – Ne aggódj, majd ráérezel! Gyere, Anthony, nézz bele a tartályba!

Anthony tisztos távolságot tartva belekukucskált a tartályba, amiben már megmért és összekötözött ollójú homárok mászkáltak egymás hegyénhátán. Nem akart túl közel kerülni azokhoz az ollókhöz. Különösen azután, amit az apja mesélt neki a homárokról:

– Ezek kannibálok, Ant. Össze kell kötni az ollójukat, különben ott a tartályban felfalnák egymást.

– Te már megszámloltad őket? – kérdezte Anthony Jimmytől, vigyázva, nehogy megremegjen a hangja.

Alexander Jimmyre nézett, és megcsóválta a fejét.

– Ó, dehogys! – felelte erre gyorsan Jimmy. – A fedélzetet slagoztam eddig. Csak saccoltam, hogy hányat fogtunk. Megszámlolod őket?

– Én csak huszonhétig tudok számolni.

– Majd én segíték – ajánlotta Alexander, azzal egyesével kivette a tartályból a homárokat és megvárta, hogy Anthony kiszámoljon tízet, aztán beleszúrta azokat egy-egy nagy, kék műanyag szatyorba, szállításra előkészítve. Végezetül így szolt Alexander Anthonyhoz:

– Százkettő.

– Látod? – kérdezte Jimmy. Négy a tiéd, Anthony, nekem meg marad kilencvennyolc. És mind tökéletes, jó nagyok, legalább tizenkét centis kintinpáncéllal. Ez a kemény héjuknak a neve, tudod, pajti? Hetvenöt centet kapunk darabjéért. Apád révén majdnem hetvenöt dollár üti ma a markomat. Igen – magyarázta –, apádnak köszönhetően végre meg tudok élni ebből a munkából.

Jimmy Tatjánára pillantott, aki a hajó tisztátlanságaitól kellő távolságra állt. A nő udvariasan a kapitányra mosolygott. Jimmy kurtán biccentett, de nem mosolygott vissza.

Miközben egyre több és több vevő érkezett a halpiacról, a helyi vegyesboltból, sőt még egészen Bar Harborból, az ottani, tengeri ételekre specializálódott éttermekből, Alexander lemosta és kitararította a hajót, kitisztította a csapdákat, felcsörlözte a kötelet, és elment, hogy vegyen a kikötőben három hordó heringet másnapra csalinak, amiket aztán zsákokba rakott és leengedett a vízbe. Ma jó fogása volt a heringhalászoknak, Alexandernek sikerült tizenöt csapdához elég halat beszereznie.

Tíz dollárt kapott a napi munkájéért. Éppen feltöltőváltó szappannal dörzsölte a kezét a csap alatt, amikor Jimmy odalépett hozzá.

– Van kedved itt maradni, és segíteni eladni ezeket? – mutatott a homárookra. – Fizetek még két dollárt ezért az esti műszakért. Utána meg elmehetnénk inni valamit.

– Nem tudok maradni, Jimmy, de köszönöm. Talán majd máskor.

Jimmy a hófehér ruhájában a napon sütkérező Tatjánára pillantott, és elfordult Alexandertől.

Alexander, Tatjana és Anthony elindultak haza, felfelé a hegyen.

Alexander elment fürödni, borotválkozni és lenyírni a haját, mialatt Tatjana a hűtőbe rakta a homárokot, hogy lezsibbassa azokat, és vizet forralt. A homárt nagyon könnyű elkészíteni. Sós vízben kell főzni és tíz-tizenöt perc alatt kész van. Nagyon jóízűek, csak fel kell törni az ollójukat, kiszedni belőle a húst, olvadt vajba mártani, és már lehet is enni. Tatjana azonban néha úgy érezte, szívesebben venne a boltban havonta egyszer egy homárt két dollárért, mint hogy Alexander mindennap tizenhárom órát töltsön egy hajón, és kapjon négy homárt ingyen. Nem érezte úgy, hogy ingyen lenne. Alexander még készülődött. Tatjana megállt a fürdőszoba ajtaja előtt, diszkrétan bekopogott, és megkérdezte a férfit, hogy tud-e neki segíteni bármiben.

Nem jött válasz. Tatjana megint bekopogott. Ekkor kinyílt az ajtó, és Alexander a nő fölé tornyosult frissen borotváltan, megmosakodva és felöltözve. Egy tiszta, zöld pulóvert és katonai gyakorlót vett fel. Tatjana megköszönte a torkát, és leeresztette a tekintetét. Meztláb állt Alexanderrel szemben, ajka a férfi szívével egy magasságban.

– Kérsz valamit? – kérdezte megint, lehelve a szavakat, mert hirtelen olyan törékenynek érezte magát, hogy levegőt is alig kapott.

– Megvagyok – felelte Alexander, s a nő mellett ellépve kijött a fürdőszobából. – Együnk!

A homárok mellé olvasztott vaját és répát, hagymát és krumplilevest ettek. Alexander megevett három homárt, a leves nagy részét, hozzá kenyeret és vaját. Tatjana csontsoványan talált rá Németországban. Most már kettő helyett evett, de még mindig nem nyerte vissza a háború előtti súlyát. Tatjana megrakta a tányérját, teletöltötte a poharát. Alexander ivott egy sört, ivott valamennyi vizet és egy kólát. Szótlanul ettek a konyhában, amit a főbérő engedélyével használtak, aki cserébe azt kérte, hogy hétig végezzenek, vagy csináljanak neki is vacsorát. Tatjánáék sosem maradtak hét után és hagytak neki is egy kis levest.

– Alexander, fáj még ha... levegőt kell venni?

– Nem, már jó.

– Tegnap olyan puha volt még a tapintása... – Elfördította a tekintetét, ahogy eszébe jutott a seb érintése. – Még nem gyógyult be, attól a sok csapdától meg, amit fel kell húznod, csak rosszabb lesz. Nem akarom, hogy elfertőződjön. Esetleg rakhatnék rá egy kis karbolsavat.

– Nem kell.

– Ne kötözsem át?

Alexander nem felelt, csak bronzszínű tekintetével Tatjana tengerzöld szemébe nézett, és egy másodpercre újra felelevenedett előttük Berlin és az az iroda az Egyesült Államok nagykövetségén, ahol azt az estét töltötték, amiről bizton hitték, hogy az utolsó estéjük ezen a földön, amikor Tatjana sírva varrta össze Alexander feltépett mellizmát, aki egy kőszobor ridegségével ült és nézett keresztül rajta – ahogy most is. Akkor azt mondta a nőnek: *Nekünk sosem volt jövőnk.*

Tatjana elfordította a tekintetét – mindig ő nézett félre először –, és felállt.

Alexander kiment, és leült egy székbe odakint. A ház a domboldalon állt, és az öbölre nézett. Anthony szorosán a férfi nyomában volt. Alexander némán és mozdulatlanul ült, míg Anthony a gondozatlan kertben játszott, köveket és fenyőtobozokat szedegetett, kukacokat, bogarakat és katicákat keresett.

– Most nem fogsz találni katicabogarat, fiam. Júniusban van a szezonjuk – magyarázta Alexander.

– Ő – válaszolta Anthony. – Akkor ez mi?

Alexander oldalra biccentette a fejét, és úgy nézett a kisfiúra.

– Nem látom, mi az. – Anthony közelebb ment. – Még mindig nem.

Anthony még közelebb lépett, kinyújtotta a kezét, mutatójja hegyén a katicabogárral. Centikre Alexander arcától.

– Nahát. Még mindig nem látom.

Anthony a bogárra nézett, aztán az apjára, majd lassan, szégyenlősen felmászott Alexander ölébe, és még egyszer megmutatta a kis rovart.

– Nézzenek oda! – álmélkodott Alexander, s két karjával átölelte a fiát. – Most már látom. Úgy látszik, tévedtem, és neked volt igazad. Katicák augusztusban! Ki gondolta volna?

– Láttál már katicát életedben, apa?

Alexander néhány néma pillanat múlva így felelt:

– Valamikor rég, egy Moszkva nevű város mellett.

– A... Szovjetunióban?

– Igen.

– Ott is vannak katicák?

– Csak voltak, amíg meg nem ettük mindet!

Anthonynek kikerekedett a szeme.

– Nem volt mást mit enni – magyarázta Alexander.

– Anthony, apád nem beszél komolyan – szólta Tatjana, aki épp akkor jött ki a házból, s menet közben megtörölte a kezét egy konyharuhában. – Csak vicces próbál lenni.

Anthony Alexanderre bámult.

– Ez neked vicces?

– Tánya! – szólt Alexander távoli, elhaló hangon. – Hoznál nekem egy cigarettát? Én most nem tudok felkelni.

Tatjana gyorsan megfordult, és visszasietett egy cigarettával. Mivel csak egy szék volt, így nem volt hova leülnie. Behelyezte hát a cigarettát Alexander szájába, fölé hajolt, kezét a vállára tette, és tüzet adott neki, Anthony pedig Alexander kezébe tette a bogarat.

– Ezt ne edd meg, apa – kérte tőle, s kis kezével átkarolta Alexander nyakát.

– Nem eszem meg fiam. Már tele vagyok.

– Na ez vicces volt! – jegyezte meg Anthony. – Anya és én ma megismerkedtünk egy bácsival. Egy ezredessel. Nick Moore-nak hívják.

– Nahát, tényleg? – Alexander elnézett a távolba, még egy mélyet szítpantott a cigarettából, amit Tatjana tartott a szájához, aki odahajolt hozzá. – És milyen ember volt?

– Olyan volt, mint te, apa – felelte Anthony. – Pont olyan, mint te.

Vörös körömlakk

A kisfiú kiabálva ébredt fel az éjszaka közepén. Tatjana odasietett hozzá, hogy megnyugtassa. Anthony megnyugodott, de nem engedte, hogy az anyja egyedül hagyja az ágyában, ami pedig csak az éjjeliszekrény túloldalán állt.

– Alexander! – suttogta Tatjana. – Ébren vagy?

– Most már igen – felelte a férfi, és felkelt. Félretolta az éjjeliszekrényt, és egymás mellé tolt a két ágyat, hogy Anthony az anyja mellett fekhessen. Elhelyezkedtek, Alexander a fal mellett, az oldalán feküdt, Tatjana szorosan hozzábújt, az ő mellkasához pedig Anthony simult hozzá. A kisfiú azonnal elaludt az anyja karjában. Tatjana csak úgy csinált, mintha visszaaludt volna. Tudta, hogy Alexander pillanatokon belül felkel és kibújik az ágyból.

Így is történt. Tatjana suttogva utánaszólt, hogy „Sura, drágám!”. Pár perccel később Tatjana is felkelt, felvett egy fürdőköpenyt, és kiment az udvarra. Alexandert nem találta sem a konyhában, sem az udvaron. Egészen a kikötőig elment, hogy megkeresse. Alexander azon a padon ült, ahol Tatjana szokott általában ülni, amikor várja, hogy a férfi visszatérjen a tengerről. Tatjana észrevette a cigaretta paraszát. Alexanderen nem volt más, csak egy alsónadrág, és vacogott. Két karjával átfogta magát, és előre-hátra hínázott ültében.

Tatjana megállt.

Nem tudta, mitévő tegyen.

Mindig bizonytalan volt benne, hogy mit kéne tennie.

Megfordult, és visszabotorkált a szobájukba. Lefeküdt az ágyba, és az alvó Anthony feje fölött elnézve, pislogás nélkül bámult előre, amíg Alexander vissza nem jött, átfagyva és remegve, és be nem bújt mögé. Tatjana nem mozdult, Alexander sem szólt semmit, és nem csapott semmi zajt, csupán Tatjánát ölelte át jéghideg karjával. Hajnali négyig feküdtek így, amikor Alexander felkelt, hogy dolgozni menjen. Amíg megtörte a kávébabot a moszában, Tatjana megvajazott neki egy friss zsemlet, megtöltötte a vizespalcákját, és csinált neki egy szendvicset, hogy legyen mit ennie a hajón. Alexander megette a zsemlet, megitta a kávé, és elment, de előtte szabad keze még barangolt kicsit Tatjana hálóinge alatt, rálelt a fenekére, majd elidőzött kicsit a lába között.

Pontosan öt perce voltak Deer Isle-on, belélegezték a délutáni tengeri levegő sós illatát, és nézték a kikötőbe visszatérő homárhalászhajókat, amikor Tatjana kijelentette, hogy nem lesz elég csupán egy hónapot eltölteniük itt. Abban állapodtak meg korábban, hogy minden egyes államban eltöltenek egy hónapot, de csak egyet, aztán majd meglátják, hogyan tovább. Negyvennyolc állam, negyvennyolc hónap, Deer Isle-i kezdéssel.

– Itt nem lesz elég egy hónap – ismételte Tatjana, amikor Alexander nem mondott semmit.

– Tényleg? – felelte, de csak ennyit.

– Miért, szerinted nem csodálatos itt?

Apró, cinikus mosolyféle suhant át Alexander néma ajkán.

Stoningtonban látszólag minden elérhető volt, amire csak szükségük lehetett: egy élelmiszerbolt, egy vegyesbolt, csupa olcsó holmival, és egy bar-kácsbolt. Az élelmiszerboltban árultak napi- és hetilapokat, és ami a legfontosabb, cigarettát is. Lehetett kapni szemes kávé és csokoládét is. Az északi és déli Deer Isle-on tehenek legelésztek – azaz volt tej, sajt és vaj is –, és tojótúkokat is tartottak. Hajósámra szállították ide a szemes gabonát. Bőven volt kenyér is. Ahogy alma, őszibarack, körte, kukorica, paradicsom, uborka, hagyma, sárgarépa, tarlórépa, retek, padlizsán és cukkini is. Olcsó volt és mindig lehetett kapni homárt, pisztrángot, tengeri sügért és csukát. Még marha- és csirkehúst is lehetett kapni, na nem mintha valaha is vettek volna. Ki hinné, hogy ez az ország átvészelte a nagy gazdasági válságot és egy világháborút?

Alexander azt mondta, hogy nem fognak tudni megélni napi tíz dollárból.

Tatjana azt mondta, bőven elég lesz.

– De hogy lesz így magas sarkú cipőd? És szép ruháid? Miből veszünk kávé? És nekem cigarettát?

– Cigarettrára biztos nem fogja futni – felelte Tatjana, mosolyt erőltetve az arcára, amikor meglátta férje arckifejezését. – Csak vicceltem. Elég lesz mindenre.

Nem akarta szóvá tenni, hogy abból a pénzből, amit Alexander cigarettrára költ, egy hétre elég ennivalót tudnának venni hármójuknak. Ő volt azonban az egyedüli kenyérkereső. Arra költi a pénzét, amire csak akarja.

Tatjana angolul beszélt Alexanderhez, miközben a vasárnap délutáni kávéját iszogatta. Alexander oroszul válaszolt, miközben a vasárnapi délutáni cigarettáját szívta és az asznapi újságot olvasta.

– Egyre forróbb a helyzet Indokínában – mondta oroszul. – A franciáké volt ez a terület, de a háború során elfoglalták tőlük a japánok. A japánok elvesztették ugyan a háborút, de nem akarnak kivonulni. A franciák segítségére siettek a nyertes államok, így Franciaország is a nyertesek oldalára állt, és most vissza akarja kapni egykori gyarmatát. A japánok nem hagyják. Az Egyesült Államok pedig, miközben igyekszik semleges maradni, segít a franciáknak, akik a szövetségesei, de kutyaszorítóba kerültek, mert a japánoknak is segítenek.

– Azt hittem, hogy Japánnak már tilos hadsereget fenntartania – jegyezte meg Tatjana angolul. Alexander angolul válaszolt.

– Ez így is van. De állomásozott egy hadtestük Indokínában, és most, hogy az USA gyakorlatilag ki akarja őket zavarni onnan, a japánok nem hajlandóak letenni a fegyvert.

– És téged miért érdekel mindez? – kérdezte a nő angolul.

– Hm. Mindez azért érdekel, mert egyszerűen nincs elég baj a világban. Sztálin évtizedek óta udvarol egy Ho Si Minh nevű parasztnak, fizeti a kis moszkvai tanulmányútjait, vodkával és kaviárral tömi, a finom tűz mellett tanítja neki a marxista dialektikát, és öreg Spaginokat és mozsárágyúkat ad neki, meg jó kis Studebakereket, amiket még az amerikaiaktól kapott, és mindeközben képes szovjet földön kiképezni és kinevelni a kis Viet Minh csapatát.

– A szovjetek által gyűlölt japánok elleni harcra készíti fel a Viet Minht, akikkel ők is harcban álltak?

– Ha hiszed, ha nem, nem ellenük képzi ki őket, hanem hogy az egykori szovjet szövetséges, gyarmattartó franciák ellen küzdjenek. Hát nem ironikus? – Alexander elnyomta a cigarettáját, és lerakta az újságot. – Hol van Anthony? – kérdezte halkán, angolul, de mielőtt még megfoghatta volna Tatjana kezét, Anthony belépett a konyhába.

– Itt vagyok, apa – mondta. – Mi az?

A szülők szerettek volna egy külön szobát, de Anthony nem akarta, és az idős hölgynek, aki a főbérőjük volt, amúgy sem volt másik kiadó szobája. Két lehetőség közül választhattak: kivesznek egy apró szobát a konyha

mellett egy emeletes, öbölre néző házban – két, egyszemélyes ágygal, a folyosó végén fürdővel és vécével –, vagy a lakóautójukban maradnak, amiben van ugyan egy dupla ágy, de nincs sem fürdő, sem vécé.

Más kiadó házakat is megnéztek. Az egyikben egy öttagú család lakott. A másikban egy háromtagú. A harmadikban egy hétfős család lakott, csupa nők. Több generáció nőtagjai népesítették be a fehér házakat, és idős férfiak hajóztak ki napközben. A fiatalabb férfiak pedig – némelyik épen, mások megnyomorítva – lassan-lassan visszatértek a háborúból.

Mrs. Brewster egyedül élt. Egy szem fia még nem tért vissza, bár Tatjáná kétkedett abban, hogy a sereggel lett volna oda, mert volt abban valami különös, ahogy az idős hölgy arról beszélt, hogy „hát igen, a fiamnak el kellett utaznia egy időre”. Hatvanhat éves volt, negyvennyolc éve özvegy, a férje a spanyol–amerikai háborúban halt meg.

– 1898-ban? – kérdezte suttogva Tatjáná Alexandertől.

A férfi megvonta a vállát. Nehéz kezével megszorította Tatjáná vállát, és megjegyezte, hogy sosem kedvelte különösebben Mrs. Brewstert, Tatjáná viszont örült, hogy magán érezheti Alexander kezét, akármiért tette is azt a vállára.

– Maguk férj és feleség, igaz? – kérdezte Mrs. Brewster gyanakodva, mielőtt kiadta volna nekik a szobát. – És nem csak valami... – legyintett lenézően. – Mert az ilyennek nincs helye az én házamban!

Alexander némán állt. A hároméves fiú visszakérdezett:

– Milyennek nincs helye?

– Ez az ember az apád, kisfiam? – kérdezte a házinéni a homlokát ráncolva.

– Igen – válaszolta Anthony. – Apukám egy katona. Volt a háborúban, és börtönben is ült.

– Hát igen – mondta erre Mrs. Brewster, félrefordítva a fejét. – A börtön borzasztó egy hely. – Aztán Tatjánát vallatta tovább: – És magának milyen akcentusa van? Nem tűnik amerikainak a beszéde.

Anthony már kezdte volna mondani, hogy orosz, de Alexander behúzta őt maga mögé, majd Tatjánát is, és az asszonynak szegezte a kérdést:

– Nos, akkor kiadja nekünk a szobát, vagy sem?

Az asszony kiadta nekik a szobát.

Most azonban Alexander azt kérdezte:

– Minek vettük meg a Nomadot, ha nem is abban lakunk? Ilyen erővel akár el is adhatjuk. Csak áll benne a pénz.

És akkor mihez kezdenek, ha eljutnak nyugatra, a sivatagba? Ezt szerette volna tudni Tatjáná. Vagy a kaliforniai borvidékre? Vagy Idahóba, a Hell's Canyonba? Hirtelen támadt fukarsága ellenére Alexander mégsem adta el a lakóautót, ahhoz túlságosan is elevenen élt még benne az az álomkép, ami

miatt vették. Ez azonban jellemző volt Alexanderre: Tatjana tudta róla, hogy elviekben tetszik neki a lakóautó ötlete – ő maga javasolta, hogy vegyenek egyet –, de a gyakorlatban már nem különösebben fűlött a foga hozzá, hogy abban lakjanak.

Tatjánának az volt a benyomása, hogy a férje új, polgári életének sok vonatkozásával kapcsolatban így érzett.

A lakóautóban nem volt folyó víz, márpedig Alexander folyton mosta valamelyik testrészét. A tény, hogy túl sokáig és túl szoros közelségben élt más férfakkal a háború során, ezt váltotta ki belőle. Megszállottan mosta a kezét. Az is igaz, hogy általában halszagú is volt a keze, ugyanakkor egész Maine államban nem lett volna annyi szappan és citrom vagy ecet, hogy Alexander elég tisztának érezhesse a kezét. Heti öt dollár extrát kellett fizetniük Mrs. Brewsternek a sok vízért, amit elhasználtak.

Meglehet, hogy Alexander örült annak, hogy van egy fia, de a valóságban a hároméves kisfiú folyton-folyvást körülöttük volt, soha nem hagyta magára az anyját, egy szobában aludt velük, sőt még az ágyba is bebújt melléjük, ami így együtt már túl sok volt a katonának, aki soha azelőtt nem volt gyerekek közelében.

– Egy ilyen kisfiú még nehezen tud megbirkózni a rémálmokkal – magyarázta Tatjana.

– Megértem – felelte udvariasan Alexander.

Ahogy elvileg valaha annak is örült Alexander, hogy van egy felesége, de abban már kételkedett Tatjana, hogy ez a valóságban is boldoggá tenné. Talán mindennap a lazarevói emlékeket akarta újra átélni, bár a viselkedéséből ítélve Tatjana azon sem csodálkozott volna, ha Lazarevo említésére Alexander úgy csinálna, mint aki nem is tudja, mit jelent a név.

Alexander egykor lágy, karamellszínű szeme kemény rézszínűvé vált, nem kavargott vagy gomolygott benne semmi érzelem. Az udvarias arcát fordította Tatjana felé, aki hasonlóan udvarias viselkedéssel válaszolt. Ha Alexander csöndet akart, Tatjana csöndben volt. Ha azt akarta, hogy vicces legyen, Tatjana igyekezett szellemes lenni. Ha Alexander éhes volt, Tatjana bőséges vacsorát főzött neki. Ha sétálni akart, felesége azonnal készen állt. Ha újságot, magazint akart olvasni vagy rá akart gyűjtani, Tatjana már vitte is oda neki, amit kért. Ha csak csöndben akart ülni a székében, felesége némán ült mellette a földön. Bármire vágyott is, Tatjana mindig készen állt, hogy biztosítsa azt neki.

Most, egy derűs délután kellős közepén Tatjana mezítláb állt a tükör előtt sárga, enyhén áttetsző, könnyű muszlinruhájában. Kedvtelve és elégedetten nézte, értékeltte magát az egyszerű szabású ruhában.

Kiengedte a haját, átdörzsölte az arcát, fogai fényesen és fehéren ragyogtak. Orrán és arcán a malátacukor színében tündököltek a nyári szeplők,

zöld szeme csillogott. Kakaóvajjal kente be a kezét, hogy puha legyen, ha Alexander meg akarja majd fogni, amikor elmennek sétálni vacsora után a főutcán. Egy kis pézsmaolajjal dörzsölte be a füle tövét, hogy jó illata legyen, ha Alexander hozzá hajol. Ajakfényt kent lebiggyedő ajkára, majd összeszorította ajkait, hogy puhábbá és rózsaszínűbbé tegye azokat. Elgondolkozva állt a tükör előtt, figyelte az összhatást. Erőltetetten elmosolyodott, hogy ne biggyedjen úgy le az ajka. Felsőhajtott. Egy kis ez, egy kis az.

Keze a ruhája alá kúszott, és kezébe vette a két mellét. Mellbimbója megkeményedett. Anthony születésével megváltozott a teste. Ráadásul az amerikai ételek is megtették a magukét, az a sok tápanyag! Melle, amivel a közelmúltig szoptatott, és amit most az amerikai élet is gyarapít, nem veszített súlyosságából, egészséges, telt kerekességéből. Az a néhány melltartó, amije volt, túl laza volt, és melle ringatózott bennük. Tatjana melltartó helyett időnként feszes, fehér trikót viselt, amivel kordában tudta tartani melleit, amik gyaloglás közben hajlamosak voltak önálló életre kelni, amivel magára vonzotta a férfiak figyelmét. Nem feltétlenül a férjéét, hanem másokét, például a tejesfiú tekintetét.

Lassan felemelte a ruháját, és végignézett a tükörben keskeny, de kerekded csípőjén és sima hasán. Még mindig karcsú volt, de minden testrésze gömbölyűbb lett Anthony születése után. Mintha lánysága véget ért volna, amikor világra hozta a gyermekét.

De a dús keblű gyereklány volt az, akiért a katona, puskájával a vállán, annak idején átkelt az úton.

Lehúzta átlátszó bugyiját, és szemügyre vette a szőke szőrpamacsot. Megérintette, s elképzelte, mit érezhetett Alexander, amikor egykor őt érintette. Valamit észrevett a tükörben, közelebről is megnézte, majd lehajolt és a lábára pillantott. Combja belső felén friss horzsolást vett észre: Alexander kezének nyoma.

A vöröses folt láttán nedves lüktetést érzett az ágyékában és kiegyenesedett, megigazította a ruháját, kipirult arccal kifésülte a haját, s azon tűnődött, mihez kezdjen vele. Alexander sosem látta még ilyen hosszúnak a haját, mint most, hogy egészen a derekáig ért. Úgy vélte, hogy tetszene Alexandernek, a férfi azonban riasztóan közömbös volt iránta. Tatjana tudta, hogy hajának színe és tapintása nem olyan, mint lennie kéne. Nyolc hónappal ezelőtt feketére festette, mielőtt Európába utazott volna, majd a múlt hónapban, Hamburgban, kínos alaposággal kimosta belőle a festéket, amittől a haja szárazzá és fénytelenbé vált, s elvesztette korábbi selymességét. Vajon ezért nem simogatja már a haját Alexander? Tatjana nem tudta, mit csináljon a hajával.

Végül befonta, ahogy szokta: elől kihagyta a frufruját, hátul pedig hosszúra hagyta a hajpamacsot, s egy sárga szaténszalagot is font a hajába, hátha

Alexander így szívesebben ér majd hozzá. Azután Anthony után kiáltott, aki az udvaron játszott a porban. Lesöpörte a fiú ruháját, végignézte, hogy ne legyen foltos a rövidnadrágja és a pólója, és a zokniját is felhúzta.

– Miért játszol a földön, Anthony? Mindjárt megyünk apa elé! Tudod, hogy rendesen kell kinézned, különben rád szól.

Alexander szerette, ha a felesége és a fia rendezett külsővel jelennek meg a kikötőben, amikor kijönnek elé. Tatjana tudta, mennyire szereti a férfit, ha csinosan, takarosán, nyáriasan jelennek meg. Stonington lélegzetelállítóan virágos település volt, káprázatos, karcsú, bíbor és kék csillagfürtökkel. Anthonyval szedtek néhány szál virágot, és Tatjana a hajába tűzött pár szálát. A bíbor, akárcsak a lila, remekül állt aranyszőke hajához, amit egykor szintén szépnak talált a férje.

Szemügyre vette a körmeit is, nehogy bármi is legyen alattuk. Ő ugyanúgy utálta, ha piszkos volt a körme, mint Alexander. Most, hogy Tatjana már nem dolgozott – és együtt éltek Alexanderrel –, kicsit hosszabbra hagyta a körmeit, mert Alexander, bár erről nem beszélt, szavak nélkül ugyan, de reagált arra, ahogy óvatosan fel-alá cirógatta a férfi testét a körmével. Ma volt pár perce erre, és vörösre festette a körmeit.

Alexander aznap nem tett említést Tatjana körmeiről. (Ahogy a lila csillagfürtökről, a hajába font szaténszalagról, az ajkáról, a csípőjéről, a ruhájáról, a melléről és az áttetsző bugyijáról sem.) Másnap azonban azt kérdezte:

- Árulnak ilyen feltűnő körömlakkot a stoningtoni boltban?
- Nem tudom. Ezt még New Yorkból hoztam.

Alexander olyan sokáig nem szólt semmit, hogy Tatjana azt hitte, hogy nem is hallotta a válaszát.

- Akkor ennek biztos örült a sok rokkant az egyetemi kórházban.

Nahát, végre mutat némi együttműködést. Nem sokat, de kezdetnek megteszi. De mit feleljen a megjegyzésére? Á, nem is a rokkantak kedvéért festettem ki a körömöt? Tudta, hogy ez csapda, mintha csak azt mondaná Alexander: Az ápolónők nem festhetik ki a körmüket, szóval mégis mire kellett neked a körömlakk, Tánya?

Tatjana aznap este, a konyhaasztalnál ülve acetonnal lemosta a körömlakkot. Amikor Alexander észrevette a körömlakk hiányát, így szólt:

– Hmm. Szóval a többi rokkant gyönyörködhet a vörös körömlakkban, csak én nem?

Tatjana felszegte a fejét, és a fölébe magasodó Alexanderre nézett.

- Ugye csak viccelsz? – kérdezett vissza, s ujjja hegye elkezdett remegni.
- Hát persze – felelte Alexander, egy szikrányi mosoly nélkül.

Tatjana kidobta a New Yorkban vásárolt vörös körömlakkját, a fodrokkal díszített, rakott szoknyás, csábító, New York-i ruháit, a káprázatos magas sarkú, New York-i, zöld csatos Ferragamo cipőjét.

Valami megváltozott Alexander viselkedésében, amikor meglátta őt a New York-i ruháiban. Mi a baj, kérdezte, mire Alexander csak annyit mondott, hogy nincs semmi baj, és ezzel részéről lezártnak is tekintette a beszélgetést. Ezért aztán minden nagyvárosi holmijától megvált, és vett helyettük egy sárga muszlinruhát, egy virágmintás vászonruhát, egy testhezálló, fehér pamut alkalmi ruhát és egy kék átlapolt ruhát. Mindet Maine-ben vette. Alexander erre sem mondott semmit, viszont kicsit beszédesebbé vált. Mostanában más témákról kezdett vele beszélgetni, mint például Ho Si Minh-ről és harcias bandájáról.

Tatjana próbálkozott, tényleg nagyon igyekezett olyan derűs légkört teremteni, mint ami korábban volt közöttük.

– Ide süss! Mondjak egy viccet?

– Persze, mondj egyet! – felelte Alexander, miközben Stoningtonban sétálva az egyik dombra kaptattak fel, a duzzogó fiuk nyomában.

– Egy ember évekig imádkozott, hogy bejusson a mennyországba. Egyszer aztán amikor egy keskeny ösvényen ment fel a hegyre, megbotlott és lezuhant a mélybe. Csodával határos módon sikerült megkapaszkodnia valami satnya bokorban, és kiabálni kezdett: „Van itt valaki? Segítség! Van itt valaki?” Néhány perc elteltével válaszolt neki egy hang: „Itt vagyok.” „Te ki vagy?” – kérdezte a férfi. „Én vagyok az Isten” – felelte a hang. „Ha te vagy az Isten, akkor csinálj valamit!” „Ide figyelj, te könyörgöttél évek óta hozzám, hogy engedjelek be a mennyországba. Egyszerűen csak engedd el azt a bokrot, és egy szempillantás alatt a paradicsomban találd magad.” Rövid hallgatás után az ember megint felkiáltott: „Van itt valaki MÁS? Mentenek meg, könyörgöm!”

Alexander finoman szólva nem értékelte a poént.

Tatjana keze megremegett, amikor eszébe jutott Alexander. Egész nap remegett a keze. Alvajáró módjára baktatott Stonington utcáin, mereven, mintha nem is önmaga lenne. Odahajolt a fiához, felegyenesedett, kisímította a ruháját, megigazította a haját. De a gyomrában nem hagyott alább a szorongás.

Igyekezett határozottabban viselkedni Alexanderrel szemben, és nem félni tőle.

Férje nem volt hajlandó megcsókolni őt Jimmy vagy a többi halász előtt, sőt, senki más előtt sem. Esténként néha, amikor a főutcán sétáltak, és benéztek a boltokba, vett neki csokoládét. Tatjana ilyenkor Alexanderre emelte a tekintetét, hogy megköszönje az ajándékot, mire férje viszonzásul csókot nyomot a homlokára. A homlokára!

Egy este Tatjánának elege lett ebből, felugrott a padra, és Alexander köré vetette a karját.

– Elég volt a homlokon csókolásból! – jelentette ki, és jó erősen szájon csókolta a férfit.

Alexander egyik kezében éppen a cigarettáját tartotta, a másikban Anthony fagyaltját, így csak annyit tudott tenni, hogy eltolta magát Tatjánától.

– Szállj le onnan! – mondta halkán, s szenvtelenül viszonzta a csókot.
– Mi ütött beléd?

Hölgyeim és uraim, íme, egy igazi háborús hős!

Anthonyval kettesben, a napi stoningtoni vándorlásaik során, fel és le a dombokon, Tatjana összebarátkozott a boltban dolgozókkal és a tejesfiúkkal. Szorosabb kapcsolatba került egy harmincas, gazdálkodásból élő nővel, aki az Eastern Roadon lakott, s akinek a férje, egy tengerésztiszt, még mindig Japánban volt. Nellie mindennap kitakarította a házat, kigyomlálta az előkertet, és a kerti padon ülve várta a férjét. Tatjana is így találkozott vele először, amikor egyszer éppen arra sétált a fiával. Tatjana két perc ismeretség után már szívből sajnálta a fiatalasszonyt, mert a zsigereiben élt még az Alexander elvesztése miatt érzett gyász. Meg is kérdezte Nellie-t, hogy nincs-e szüksége segísége a földjén. Nellie egy hold földön termelt burgonyát, paradicsomot és uborkát. Tatjana tudott erről a munkáról egy s mást.

Nellie örömmel mondott igent, s közölte, hogy napi két dollárt tud fizetni Tatjánának a férje zsoldjából, amit kézhez kap.

– Ennél többet sajnos nem tudok előteremteni – magyarázta. – Amikor visszajön a férjem, többet fogok tudni fizetni.

A háború azonban már egy éve véget ért, és Nellie még mindig nem hallott a férje felől. Tatjana biztatta, hogy ne aggódjon. Kávézás közben Nellie megnyílt kicsit Tatjana előtt.

– Mi lesz, ha visszajön, és már nem fogok tudni mit mondani neki? Olyan rövid ideje voltunk még csak házasok, amikor elment a háborúba. Mi lesz, ha időközben vadidegenekké váltunk egymás számára?

Tatjana megcsóválta lehajtott fejét. Erről is tudott egy s mást.

– Na és a *te* férjed mikor jött vissza? – kérdezte irigykedve Nellie.

– Egy hónapja.

– Milyen szerencsés vagy!

– Apa nem jött vissza. Apa sosem jött volna haza, ha anya nem megy el, hogy megkeresse...

Nellie döbbenten meredt Anthonyra.

– Anthony, menj be szépen, és játsszál, jó? Nellie meg én még beszélgetünk kicsit – borzolta meg Tatjana Anthony haját, majd kikísérte a házból. – Ezek a mai gyerekek... Fogalmam sincs, miről beszél.

Aznap este Anthony elújságolta Alexandernek, hogy anya talált munkát. Alexander feltett néhány kérdést a fiának, Anthony pedig boldogan válaszolt

és mesélt neki Nellie-ről és az ő krumplijairól, paradicsomairól és uborkáiról és a férjéről, aki nem volt vele, és hogy Nellie-nek is el kellene menni, hogy megkeresse.

– Ahogy anya elment, hogy megkeressen téged.

Alexander nem kérdezett többet. A következő megjegyzést tette vacsora után:

– Úgy emlékszem, azt mondtad, ki fogunk jönni napi tíz dollárból.

– Csak Anthony-nak akarok félretenni, hogy legyen cukorkára és fagyira – mondta erre Tatjana.

– Inkább ne! Majd dolgozok este is. Ha segítetek eladni a homárokat, az napi két dollárral többet jelent.

– Jaj, ne! – kiáltott fel Tatjana, de egyből észrevette magát, és halkan hozzátette: – Már így is sokat dolgozol. És sokat segítesz itthon. Inkább ne! Anthonyval amúgy is csak játszunk egész nap.

– Helyes – felelte Alexander. – Játsszatok csak!

– Lesz időnk mindenre, ne aggódj! Örülünk, hogy segíthetünk Nellie-nek. Egyébként pedig – tette hozzá Tatjana – olyan egyedül van szegény nő. Alexander elfordította a fejét. Tatjana is elnézett másfelé.

Másnap Alexander a következő hírral tért vissza a halászhajóról.

– Mondd meg Nellie-nek, hogy menjen a fenébe a két dollárjával! Jimmyvel megállapodtunk, hogy ha legalább százötven, rendes méretű homárt fogok neki egy nap, öt dollárral többet fizet. És még öt-öt dollárt minden további ötven homárért. Na, mit szólsz?

Tatjana elgondolkodott.

– Hány csapda van a vonókötélen?

– Tíz.

– Ha csapdánként két homárral számolunk... az maximum húsz egy vontatásra... óránként egy vontatás, minden csapdát fel kell húzni, a nagy részét vissza kell dobni... Az öt dollár túl kevés.

– Ha rólam van szó – jegyezte meg Alexander –, akkor bezzeg milyen jó kapitalista tudsz lenni!

– Túl olcsón adtad magad, Alexander – válaszolta Tatjana. – Mint egy homárt.

Ezzel Jimmy is biztosan tisztában volt – a homárt egyre drágábban lehetett eladni, és Alexandert sokan hívták, hogy dolgozzon náluk –, mert magától ajánlotta fel, hogy változtassák meg a megállapodásuk feltételeit. Az első ötven homár feletti minden további *ötven* homár után öt dollárt javasolt neki fizetésképpen. Este Alexander már olyan fáradt volt, hogy egy pohár sört sem bírt felemelni.

Tatjana marinálta Nellie paradicsomait, krumplilevest főzött Nellie-nek, sőt megpróbált még paradicsomszószt is főzni. Tatjana megtanulta a barátaitól Little Italyben, hogy kell jó paradicsomszószt főzni. Majdnem olyan jót tudott készíteni, mintha maga is született olasz lett volna. Alexandernek is akart ilyet főzni, ahogy annak idején a férfi olasz származású édesanyja csinálta, de ahhoz kellett volna neki fokhagyma, márpedig azt Deer Isle-on senkitől sem tudott beszerezni.

Tatjánának hiányzott New York, a lármás és zsúfolt szombat reggeli piac a Lower East Side-on, életvidám barátnöje, Vikki és az Ellis Island-i kórházban végzett munkája. Mellkasát mardosta belülről a büntudat, amiért a régi életére vágyik, amit nem élhetett tovább Alexander nélkül.

Tatjana egyedül dolgozott a földeken, amíg Nellie Anthonyra vigyázott. Egy hétbe telt neki, mire betakarította a termést az asszony kertjéből, de megérte, mert százötven véka krumplit ástott ki a földből. Nellie nem akart hinni a szemének, milyen bő termése volt. Tatjana megállapodott az élelmszerbolttal, hogy vékánként ötven centért megveszik Nellie krumpliját, akit így hetvenöt dollárhoz segített hozzá. Nellie majd kiugrott a bőréből örömeiben. Alexander segített Tatjánának elvinni a boltba mind a százötven véka krumplit. A hét végén azonban Nellie nem adott Tatjánának többet, mint a napi két dollárt. Amikor ezt Alexander meghallotta, hangjából egy pillanatra eltűnt a szokásos nyugalom.

– Kerestél neki hetvenöt dollárt, ráadásul mi cipeltük le neki a dombról az összes krumplit, és a te úgynevezett *barátod* nem volt képes a napi bér fölötte fizetni még valamennyit?

– Csitt... ne... – szóló rá Tatjana, mert el akarta kerülni, hogy Anthony meghallja ezt a katonabeszédet, amit pedig Alexander olyan gondosan korábban tart manapság.

– Talán mégsem vagy olyan jó kapitalista, mint gondoltam, Tanya.

– Nellie-nek nincs pénze. Nem keres napi száz dollárt, mint amennyit az a Jimmy keres rajtad. Viszont tudod, mit ajánlott fel nekünk? Hogy költözzünk hozzá. Van két üres szobája. Azokat megkaphatjuk ingyen, csak a vízért és az áramért kell fizetnünk.

– És hol a trükk?

– Nincs semmi trükk.

– De igen, van, hallom a hangodon.

– Nincs semmi trükk – ismételte, s csettintett egyet az ujjával. – Csak annyit kért, hogy költözzünk ki, amikor majd visszajön a férje.

Alexander kifürkészhetetlen arccal szemlélte Tatjánát az asztal túlsó feléről, aztán felállt, és elvitte a piszkos tányérját a mosogatóba.

Tatjana remegő kézzel elmosogatta az edényeket. Nem akarta feldühíteni a férjét.

Illetve ez nem teljesen igaz. *Valamilyen* reakciót ki akart belőle váltani. Annyira túlzóan illedelmes volt, és olyan kivételesen udvarias! Amikor segítséget kért tőle, férje egyből ott termett. Cipelte azt az átkozott krumplit, kivitte a szemetet a szemétdombra. Az esze azonban közben máshol járt, nem a krumplival vagy a szeméttel foglalkozott. Amikor leült dohányozni és nézni a vizet, Tatjana nem tudta, merre járnak férje gondolatai. Amikor hajnali háromkor kiment, és ott reszketett a padon, Tatjana nem akarta tudni, merre jár gondolatban Alexander. És vajon ő jelen van férje gondolataiban? Ezt sem akarta tudni.

Amikor befejezte az ebéd utáni tennivalókat, ő is kiment, és leült a férje lába mellé a földre. Érezte, hogy Alexander lenéz rá, mire felpillantott rá.

– Tánya... – suttogta Alexander. Anthony azonban ekkor észrevette az anyukáját a földön, és azonnal az ölébe ült, hogy megmutassa neki azt a négy bogarat, amit talált, köztük két, egymással harcoló szarvasbogarat. Amikor Tatjana felnézett Alexanderre, ő már másfelé nézett.

Amikor Anthony már aludt, ők pedig az ágyban feküdtek, Tatjana suttogva azt kérdezte:

– Szóval volna kedved... beköltözni Nellie házába? – Az ágy olyan keskeny volt, hogy csak oldalt fekvé tudtak aludni. Ha Alexander hanyatt feküdt volna, elfoglalta volna a teljes matracot.

– Költözzünk be hozzá, amíg vissza nem tér a férje, és ki nem rúg bennünket, mert ő legalább szeretne kettesben maradni a háborúból hazatért férjével? – kérdezte Alexander.

– Te most... haragszol rám? – kérdezte Tatjana, remélve, hogy a válasz pozitív.

– Természetesen nem.

– Nellie házában több esélyünk lesz kettesben maradni. Két szobát is tud adni. Jobb lenne, mint ez az egy, ami itt van.

– Tényleg? Biztos jobb lenne? – kérdezett vissza Alexander. – Itt most a tengerparton lakunk. Kiülhetek az udvarra dohányozni, és közben rálátok az öbölre. Nellie az Eastern Roadon lakik, ahol csak só- és halszagot éreznénk. Ráadásul Mrs. Brewster süket. Szerinted Nellie is süket? Gondolod, hogy olyan sok esélyünk lesz magánéletet élni Nellie házában, aki öt éve nem látta a férjét, és még kitűnő a hallása? Bár, ha jobban belegondolok – tette hozzá –, lehetne ennél *kevesebb* magánéletünk?

Igen, akarta mondani Tatjana. Persze. A leningrádi lakótelepen, ahol két szobán osztoztunk bábuskával, gyédával, mamával, papával és Dásával, a nővéremmel – emlékszel még rá? –, meg Pásával, a bátyámmal, őrá emlékszel? Ahol a közös vécé a folyosó végén, a konyhán túl, a lépcső mellett volt, és mindig el volt dugulva, sosem takarították, és kilenc másik lakóval kellett osztoznunk rajta. Ahol nem volt napi négy fürdésre elég meleg víz, és

gáztűzhely, ahol megfőzhettem volna négy homárt. Ahol tizenhét éves koromig egy ágyban aludtam Dásával, a nővéremmel, aki akkor huszonnégy éves volt, amíg te ki nem juttattál minket az Élet Útján.

Tatjana alig bírta visszafogni magát, hogy fel ne nyögjön tehetetlen düheben. Nem tudott – illetve nem akart – és nem is volt *hajlandó* Leningrádra gondolni.

Jobb volt a másik lehetőséget választani. Mert volt másik lehetőség: hallgatni a múltról.

Minden éjjel ez az önsanyargatás ment. Napközben elfoglalták magukat, mert így szerették, és mert erre volt szükségük. Nemrég volt, amikor Alexander és Tatjana rátaláltak egymásra egy távoli országban, aztán valahogy, maguk sem tudták, hogy, de túléltek a háborút, és valahogy eljutottak Deer Isle-re, de hajnali háromkor, amikor Anthony kiabálva ébredt, de úgy, mint akit éppen halálra késelnek, Alexander a padon ülve reszketett magában, Tatjana pedig az ágyban forgolódva igyekezett felejtetni... olyankor mindig tudták, hogyan éltek túl a háborút.

A Gulag mocska

Alexander tökéletesen kiszámíthatóan viselkedett Tatjánával.

– Kérsz még? – kérdezte, s már emelte is fel a limonádés kancsót, hogy töltsön.

– Igen, köszönöm.

– Volna kedved vacsora után sétálni egyet? Úgy hallottam, hogy egy olasz fagyinak nevezett valamit árulnak az öbölben.

– Igen, az jólesne.

– Ant, neked mi a véleményed?

– Menjünk! Induljunk most azonnal!

– Türelem, kisfiam. Édesanyáddal még el kell pakolnunk. – Olyan ridegen fogalmaz. „Édesanyád.”

Kinyitotta Tatjana előtt az ajtót, levette neki a konzerveket a konyhában a felső polcra. Nagyon jól jött Alexander magassága, olyan volt, mint egy élő küsszék, amire Tatjana felléphetett.

Na és Tatjana?

Ő azt csinálta, amit mindig is: a férjéért dolgozott. Főzött neki, kiszedte az ételt, és felszolgált neki. Italt töltött neki. Megterített neki, és leszedte utána az asztalt. Kimosta a ruháit, és összehajtogatta, miután megszáradtak. Megágyazta apró águkat, és tiszta ágyneműt húzott. Ebédet pakolt neki, hogy legyen mit ennie a hajón, sőt, még Jimynek is csinált, mert a félkezü Jimynek nem volt asszonya, aki szendvicset csináljon neki. Leborotválta a

lábát Alexander kedvéért, és mindennap megfürdött a kedvéért, és szatén-szalagot fűzött a hajába a kedvéért.

– Szeretnél még valamit? – kérdezte Alexandert. Hozhatok még valamit? Kérsz még egy sört? Az újság első vagy második felét kéred inkább? Nem akarsz úszni egyet? Vagy esetleg málnát szedni? Nem fázol? Nem vagy fáradt? Elég volt, Alexander? Elég volt??

– Igen, köszönöm.

Vagy...

– Nem, kérek még egy kicsit, köszönöm!

Mindig olyan udvarias, olyan illedelmes. Mintha egyenesen valamelyik Edith Wharton regényből lépett volna ki, amiket még akkor olvasott, amikor Alexander nélkül volt kénytelen élni az életét. Mint *Az ártatlanság kora* vagy *A vígasság háza* (milyen ironikus!).

Előfordult azonban az is, hogy Alexander nem viselkedett talpig úriemberként. Mint azon a bizonyos délutánon, amikor szélcsend volt, és Jimmy másnapos volt. Vagy amikor Jimmy másnapos volt, és szélcsend volt? Akárhogy is, Alexander aznap korábban ért vissza a munkából, és Tatjana nem számított rá. A férfi kereste a nőt, de ő akkor még mindig Nellie krumpliföldjén dolgozott. Anthony bent volt a házban, és tejet ivott Nellie-vel. Tatjana a földmunkától piszkos kézzel, kipirultan, kócosan felállt a föld közepén, hogy üdvözlje férjét. Ujjatlan vászonruháját viselte, ami a derekára simult, csípőjét szorosan ölelve hullott alá, és nyitott dekoltázsa volt.

– Szia! – köszöntötte kellemes meglepetéssel a hangjában. – Hát te mit keresel itthon ilyen korán?

Alexander nem felelt. Megcsókolta Tatjanát, ezúttal azonban nyoma sem volt korábbi hűvösségének és visszafogottságának. Tatjana még a kezét sem tudta felemelni, hogy megadja magát a rohamnak. Alexander bevitte őt a krumpliföld mélyére, lefektette a földre, a krumplitövek közé, amitől a ruhája olyan mocskos lett, mint a keze. Csak annyi előjáték volt, hogy Alexander lerángatta Tatjana ruháját a válláról, hogy hatalmas tenyerébe vehesse a mellét, és felhúzta a ruháját a derekáig.

– Nézd, mit műveltél! – suttopta utána Tatjana.

– Úgy nézel ki ebben a ruhában, mint egy tehenészlány.

– A ruhának annyi.

– Majd kimossuk. – Alexander még mindig lihegett, de már húzódott is el Tatjanától. A nő odahajolt hozzá, felnézett rá, igyekezett elkapni a pillantását, és egy kis meghittségre vágyva azt búgta a férfi fülébe:

– A százados szereti, ha a felesége úgy néz ki, mint egy tehenészlány?

– Úgy tűnik – felelte Alexander, de már kelt is fel a földről. Kihúzta magát, odanyújtotta a kezét Tatjánának, és felségítette asszonyát a földről.

Azóta, hogy Alexander visszajött, Tatjana szinte megszállottan figyelte a férfi kezét és azt, hogy az mennyire különbözik az övétől. A férfi a kezein, mint tányéron hordozta saját életét. Alexander keze nagy volt, és széles, napbarnított és szögletes, tenyere és hüvelykujja súlyos és vastag, de ujjai hosszúak és kecsesek voltak, mintha egyforma ügyesen tudna zongorázni és homárscsapdákat a fedélzetre vonszolni. Keze bütykös és eres volt, tenyere kerges. Bőrkeményedéssel volt minden része, még az ujjai hegye is, a sok ezer kilométeren át cipelt nehéz fegyverektől, megedzette kezét az ellenség tűzzel-vassal való irtása, a holtak vonszolása és temetése. Megannyi különböző, véget nem érő küzdelemlről tanúskodott a keze. Nem kellett ahhoz jövedőmondónak, látnoknak vagy tenyérjósnek lenni, sem megnézni a vonalakat a tenyerén, elég volt egy futó pillantást vetni a kezére, és az ember máris tudta, hogy ez egy olyan ember keze, aki mindent látott már, és mindenre képes.

Aztán ott volt ezzel szemben Tatjana és az ő szögletes két keze, amik dolgoztak egyebek mellett fegyvergyárban, készítettek bombát, tankot és lángszórót, dolgoztak a földeken, mostak fel padlót, ástak lyukat a hóba és a földbe. Húztak szánt a jégben. Gondoskodtak halottakról, sebesültekről, haladoklókról. Keze ismerte az életet és a küszködést, mégis úgy nézett ki, mintha tejjel áztatta volna egész nap. Apró volt, és hibátlan, sehol egy bőrkeményedés, bütyök, nem volt eres, tenyere sima volt, ujjai pedig vékonyak. Szégyellte a kezét, amiért olyan puha és finom volt, mint egy gyermek keze. Az ember azt hinné, hogy egy percet sem dolgozott életében, és nem is lenne rá képes!

Most meg, a délután kellős közepén, miután csupa olyan helyen ért hozzá a férje, amik nem illettek Nellie gondosan művelt krumpliföldjének kulturált állapotához, Alexander odanyújtotta neki hatalmas, napbarnított kezét, hogy felsegítse a földről, és az ő kis fehér keze eltűnt Alexander meleg tenyerében, ahogy férje talpra állította őt.

– Köszönöm.

– Én is köszönöm.

Azután, hogy megérkeztek Deer Isle-re, esténként, miután Anthony nagy nehezen elaludt, felmásztak a meredek dombra, ahol a Nomadjukat parkolták le egy mellékúton, az erdő szélén. A lakóautóban aztán Alexander levetkőztette Tatjánát – ragaszkodott hozzá, hogy felesége meztelen legyen –, ő azonban legtöbbször nem vetkőzött le teljesen, magán hagyta a pólóját vagy az atlétáját. Tatjana egyszer meg is kérdezte: Te nem akarsz levetkőzni? Alexander nemmel felelt. Tatjana azután nem kérdezte többé. Alexander megcsókolta őt, s érintéseivel izgalomba hozta, de soha nem szólt egy szót sem. Sosem szólította a feleségét a nevében. Megcsókolta és magához szorította őt, mohó ajka elé tárta férfiaságát – néha kicsit túl hevesen, bár Tatjana ezt

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod velem.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

nem bánta –, aztán magáévá tette a nőt. Tatjana felnyögött, önkéntelenül is. Volt idő, amikor Alexander mindennél jobban szerette Tatjana kéjes nyög-décselését hallani. Ő maga néma maradt, nem adott ki hangot sem előtte, sem közben, de még a végén sem. Kifújta a levegőt a végén, mintha csak só-hajtott volna. Néha csak szimplán fújg egyet.

Sok minden eltűnt belőle. Nem illette már őt a szájával, sem nem sutto-gott mindenféle kedvességet a fülébe, sem nem kényeztette őt tetőtől tal-pig, sem nem gyújtotta meg a viharlámpát, de még a szemét sem nyitotta ki.

Sura. Új életükben már csak akkor szólította ezen az intim becenéven őt Tatjana, amikor a Nomadban voltak, kettesben. Néha úgy érezte, hogy Ale-xander legszívesebben befogná a saját fülét, hogy ne hallja az ő hangját. Sötét volt a lakóautóban, nagyon sötét. Soha nem volt annyi fény, hogy bár-mit is láthattak volna. És Alexander nem vetkőzött le. *Sura! Nem hiszem el, hogy újra hozzád érhetek!*

A lakóautó nem volt egy Edith Wharton-regénybe illő hely, nem hasonlí-tott *Az ártatlanság korára*. Alexander addig volt vele, amíg Tatjana már min-denét odaadta neki, de Alexander addig folytatta, amíg már végképp sem-mi nem maradt.

– Itt vagyok, drága katoná! – suttogetta Tatjana, kitárt karral, tehetetlenül, megadóan nyújtózkodva Alexander felé.

– Én is itt vagyok – válaszolta a férje, rendes hangerővel, miközben már öltözködött és indulni készült. – Menjünk le a házhoz. Remélem, hogy An-thony még alszik. – Ennyi volt az utójáték: Alexander odanyújtotta neki a kezét, hogy felsegítse.

Tatjana védetlen volt, ki volt éhezve, ki volt tárulkozva. Átadta volna ma-gát Alexandernek, hogy kielégítse a férfi minden vágját, de mégis...

Áh, nem számít. Ugyanakkor volt valami meglehetősen katonás és házasa-társiatlan abban, ahogy Alexander szóltanul és mohó hévvel igyekezett el-hallgattatni a lelkében üvöltő háborút.

Egy este, a sírás határán állva megkérdezte Alexandert, mi a baja – mi a baj kettejükkel –, mire a férfi így válaszolt: „Téged is beszennyezett a Gu-lag mocska.” Aztán megzavarta őket egy kisgyerek kiabálása a domb aljáról. Alexander, aki már ruhában volt, futásnak eredt.

– Anya! Anya!

Az időś Mrs. Brewster berontott a szobába, de ezzel csak még jobban fel-zaklatta Anthonyt.

– ANYA! ANYA!

Alexander magához ölelte a fiát, ő azonban csak az anyját akarta látni, senki mást.

Aztán amikor Tatjana is odaért, Anthony őt sem akarta látni. Megütötte az anyját, és elfordult tőle. Teljesen kifordult magából.